

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XLIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

test etiam intelligi illud Esaiæ ea ratione dictum, quia sol & luna tunc non habebunt ortum & occasum sicut tunc. Vnde Isidor. illud Esaiæ quasi exponens, ait. Post iudicium sol laboris sui mercedem suscipiet, vnde Propheta. Lucebit septempliciter, *Esai. 30. f.* & non veniet ad occasum nec sol nec luna: sed in ordine quo creati sunt, stabunt, ne impii in tormentis sub terra positi, fruantur luce eorum. Vnde Abacuc, Sol & luna steterunt in ordine suo. *Abacuc 3. a.* Ecce aperte dicit solem & lunam tunc lucere, sed stabiliter permanere: vbi etiam significat infernum esse sub terra. Si vero quaeritur quis vsus lucis solis & lunæ tunc? Fateor me ignorare, qui in Scripturis non memini me legisse.

DE DIFFERENTIA MANSIONVM IN

cælo, & in inferno.

DISTINCT. XLIX. A

Post resurrectionem vero facto vniuerso impletis iudicio, suos fines habebunt ciuitates duæ: *Aug. in Enchir. c. 11. 270. princ.* vna Christi alia diaboli: vna bonorum, altera malorum, vtraque tamen Angelorum & hominum. Istis voluntas, illis facultas non poterit esse peccandi vel vlla condicio moriendi. Istis in æterna vita feliciter viuentibus, illis infeliciter in æterna morte sine moriendi potestate durantibus, quorum vtrique sine fine. Sed in beatitudine isti alio alio præstabilius: in miseria vero illi alio alio tolerabilius permanebunt. Ex his apparet, quod sicut boni differenter glorificabuntur, alii magis, alii minus: ita & mali differenter in futuro punientur. *Ioan. 14. a.* Sicut enim in domo patris, id est, in regno cælorum mansiones multæ sunt, id est premiorum differentiarum: ita & in gehenna diuersæ sunt mansiones, id est, suppliciorum differentiarum. Omnes tamen æternam vitam patientur, sicut omnes electi *Ioan. Chry. hom. 65. ad ca. tom. 2.* eundem habebunt denarium, quem paterfamilias dedit omnibus qui operati sunt in vinea. No-

mine

*Matth. 20.**1. Cor. 15. c**Matth. 20. n**1. Cor. 14. d**IOAN. 17. n**Cap. 4. in pr.**10m. 3.**Ibid. paulo
post.*

mine denarii aliquid omnibus electis cōmune intelligitur, scil. vita æterna, Deus ipse, quo omnes fruētur, sed impariter. Nam sicut erit differēs clarificatio corporum, ita differēs gloria erit animarum. Stella n. à stella, i. electus ab electo differt in claritate mentis & corporis. Alii a. aliis vicinius clariusq; Dei speciē contemplantur, & ipsa cōtēplandi differentia, diuersitas mansionum vocatur. Domus ergo est vna, i. denarius est vnus: sed diuersitas est ibi mansionum, i. differentia claritatis; quia vnum est & summum bonum beatitudo & vita omnium, i. Deus ipse. Hoc bono omnes electi perfruētur, sed alii aliis plenius. Perfruentur a. videndo per speciē, non per speculum in ænigmate. Habere ergo vitam, est videre vitam, i. cognoscere Deum in specie: Vnde veritas ait in Euāgelio. Hæc est vita æterna, vt cognoscant te verum Deum, & quē misisti Iesum Christum esse vnum & solum verum Deum: h. e. habere vitam, i. cognoscere te, nō est ipsa cognitio, quæ tu es, sed per cognitionem habere bonum, quod tu es, id est, vita.

Si omnes volunt esse beati.

Solet etiam quæri de beatitudine, vtrum eam omnes velint & sciant, quæ sit vera beatitudo? De hoc Aug in 13. li. de Tri. ita differit, Mirum est cum capessendæ retinendæq; beatitudinis voluntas vna sit omnium, vnde tāta existat de beatitudine rursus diuersitas voluntatum: non q; eam aliquis nolit, sed quod non omnes eam norint. Si n. eam omnes noscerent, non ab aliis putaretur esse in virtute animi, ab aliis in voluptate corporis, ab aliis atq; aliis alibi atq; alibi. Quomodo ergo omnes amant, quod non omnes sciunt? Quis potest amare, quod nescit, sicut supra disputauī? Cur ergo beatitudo amatur ab omnib. nec tñ scitur ab omnibus? An fortè sciunt omnes, quæ ipsa sit, sed nō omnes sciunt vbi sit, & inde contētio est? An fortè falsum est,

est, quod pro vero posuimus, beatè viuere omnes homines velle? Si n. beatè viuere est (v g.) secundum animi virtutē viuere: quomodo beatè viuere vult, qui hoc non vult? Nonne verius diximus, Homo ille nō vult beatè viuere, quia non vult secundum virtutē viuere: q̄ solum est beatè viuere? Non ergo omnes beatè viuere volunt, imò pauci hoc volunt. si nō est beatè viuere, nisi secundū virtutē animi viuere, q̄ multi nolunt. Itane falsum erit, vnde nec ipse Cicero dubitauit? Ait enim, Beati certe omnes esse volumus. Absit vt hoc falsum esse dicam? Quid ergo? An dicēdum est, etiā si nihil aliud sit beatè viuere, quam secundum virtutē animi viuere: tñ & qui hoc nō vult, beatè viuere vult? Nimis quidē hoc videtur absurdum. Tale n. est, ac si dicamus, qui nō vult beatè viuere, vult beatè viuere. Istam repugnantia quis audiat? quis ferat? & tñ ad hanc cōtrudit necessitas. Si omnes beatè viuere velle, verum est, & nō omnes volunt sic viuere: quomodo solum viuatur beatè? An illud ab his angustiis poterit nos eruere, si dicamus nihil esse beatè viuere, nisi viuere secundum delectationē suā, & ideo falsum non esse, q̄ omnes beatè viuere velint, quia omnes ita volunt, vt quēq; delectat. Sed id quidē falsum est. Velle n. quod non deceat, est esse miserimum. Nec tñ miserum est, non adipisci q̄ velis, quā adipisci velle, quod nō oporteat. Quis ita cæcus sit, vt dicat aliquem ideo beatum, quia viuut vt vult? cum p̄fecto etsi miser esset, minus tñ esset, si nihil eorum, quæ perperam voluisset, habere potuisset. Mala enim voluntate vel sola miser quisq; eficitur: sed miserior, cum desiderium malæ voluntatis impletur. Quapropter quoniam verum est, q̄ omnes homines esse beati velint, idq; ardentissimo amore appetant: & p̄pter hoc cætera quæcunq; appetant: nec quisquā potest amare, q̄ omnino, quid vel quale sit nescit: nec potest nescire;

Cicero in Hortensio.

Ibid. cap. 5. continuò.

Ca. 6. eiusd.

Ca. 7. eiusd.
ad princ.

scire, quid sit, quod se velle scit: sequitur vt omnes beatam vitam sciant. Omnes a. beati habent quod volunt, quamuis non omnes qui habent, quod volunt, continuo sint beati. Continuo a. miseri sunt, qui vel non habent, q. volunt: vel id habent, quod non recte volunt. Beatus ergo non est, nisi qui & habet omnia que vult, & nihil vult male. Ille quippe beatè viuit, qui viuit vt vult, nec malè aliquid vult. Cum ergo ex his duob. constet beatà vita, licet in malis sit aliquis bonus, non tñ nisi finitis omnibus malis est beatus. Cum ergo ex hac vita, qui in his miseriis fidelis bonus est, venerit ad beatam vitam: tunc erit verè, quod nunc nullo modo esse potest, vt sic homo viuat, quomodo vult. Non n. ibi volet malè viuere, cui volet aliquid, quod deerit aut deerit aliquid, quod voluerit. Quicquid amabitur, aderit nec desiderabitur, quod non aderit, & omne quod ibi erit, bonum erit: & summus Deus, summum bonum erit: & quod est omnino beatissimum, ita semper fore certum erit. Beatos a. esse se velle, omnium hominum est. Beatos esse se velle, omnes in corde suo vident, nec tamen omnium est fides: qua ad beatitudinē peruenitur.

Si quid de Deo cognoscit aliquis, quod ibi non intelligant omnes.

Solet etiam quæri. Vtrum aliquid de Deo cognoscit aliquis magis merit^o, vt Petrus: q. non cognoscit aliquis minus merit^o, vt Linus? Plurib. videtur quod omnia de Deo ad beatitudinē spectantia omnes cōmuniter electi cognoscant, sed differenter. Nihil n. in Deo noscibile maius digniusq. videtur quam eum intelligere trinum & vnum. Hoc a. omnes tunc per speciē cognoscent. Vnde sequitur, vt non sit aliquid beatitudinē pertinens incognitum alicui beatorum. Omnes ergo cuncta illa videbunt, quorū cognitio seruit beatitudinē, sed in modo vidēdi differēt. Alius n. alio magis, alius alio minus fulgebit.

Cor. 13. 8

De paritate gaudii.

D

Solet etiam queri, An in gaudio dispares sint, sicut in claritate cognitionis differunt? De hoc Aug. ait, Multæ mansiones in vnâ domo erunt, scilicet varietatis præmiorum dignitates: sed vbi Deus erit in omnibus, erit etiam in dispari claritate per gaudium: vt quod habebunt singuli, commune sit omnibus: quia etiam gloria capitis omnium erit per vinculum charitatis. Ex his datur intelligi, quod per gaudium omnes habebunt etsi disparem, cognitionis claritatem: quia per charitatem, quæ in singulis erit perfecta, tantum quisque gaudebit de bono alterius, quantum gauderet, si in seipso haberet. Sed si pariter cunctorum gaudium, videtur quod par sit omnium beatitudo: quod constat omnino non esse. Ad quod dici potest, quod beatitudo par esset, si ita esset par gaudium, vt etiam par esset cognitio: sed quia hoc non erit, non faciet paritas gaudii paritatem beatitudinis. Potest etiam accipi par gaudium: vt non referatur paritas ad intentionem affectionis gaudentium, sed ad vniuersitatem rerum, de quibus lætabitur: quia de omni re, vnde gaudebit vnus, gaudebunt omnes.

Si maior sit beatitudo sanctorum post iudicium.

E

Post hoc queri solet, Si beatitudo sanctorum maior sit futura post iudicium, quam interim? Sine omni scrupulo credendum est, eos habituros maiorem gloriam post iudicium, quam ante: quia & maius erit gaudium eorum, vt supra testatus est Aug. & amplior erit eorum cognitio. Vnde Hiero. Peracto iudicio amplio rem gloriam suæ claritatis Deus demonstrabit electis. Si quem mouet, quid opus sit spiritibus defunctorum corpora sua in resurrectione recipere, si eis potest sine corporibus summa beatitudo præberi, difficilis quæstio est, nec potest à nobis perfecte definiri. Sed tamen dubium non est, & raptâ à carnis sensibus. hominis mentem,

*Tract. 67. ad
illud Ioan.
14 In domo
patris mei;
tom. 9.*

*Gloss. ordin.
super Osea
6. ad illud:
Venite & re-
uertamur.*

*Super Gen.
ad literam,
l. 1. cap. 35.
in princ.*

*Ibid. paulo
inferius.
2. Cor. 15. f*

*Aug. in En-
chir. c. 111.*

*In lib. de fide
ad Petrum,
ca. 3. 26.*

tem, & post mortē ipsa carne deposita nō sic vide-
re posse incommutabilem substantiam, i. Deum,
sicut sancti angeli vident, siue alia latentiore cau-
sa: siue ideo, quia inest ei naturalis quidam appe-
titus corpus administrandi, quo retardatur quo-
dammodo, ne tota intētionē pergat in illud sum-
mum cœlum, donec ille appetitus conquiescat.
Porro si tale sit corpus, cuius sit difficilis & grauis
administratio, sicut hæc caro, quæ corrumpitur:
multò magis aueritur mens ab illa visione sum-
mi cœli. P. oinde cum hoc corpus iam non anima-
le, sed spirituale, recepit æquata angelis, habebit
perfectum naturæ suæ modum, obediens & impe-
rans, viuificata, & viuificans, tam ineffabili fabili-
tate, vt sit ei gloriæ, quod fuit sarcinæ.

SI MALI IN INFERNO PECCABVNT.
DISTINCT. L.

Hic oritur quæstio, ex præmissis ducens originē.
Supra n. Aug. loquens de malis in inferno da-
mnatis, & bonis in cœlo glorificatis, dixit, quod
nec bonis voluntas, nec malis facultas esse peccādi
poterit. Et de bonis quidē constat, sed de malis
quibus voluntatē malam non remouet, quæritur
quomodo sit verum eos non posse peccare: imò,
quomodo verum sit eos non peccare, cum malam
habeant voluntatē? Quidam autumant illam vo-
luntatē nō esse peccatum, sed supplicium tantum.
Alii vero peccatum esse fatentur, sed per illud eos
non mereri aliquā pœnā: quia nō est ibi locus me-
rēdi. Illud ergo peccatum dicunt nō esse meritum
supplicii, sed supplicium mali meriti, quod in hac
vita præcessit. De hoc a. Aug. ita dicit. Tempus ac-
quirēdi vitam æternam in hac tantum vita Deus
hominib. dedit, vbi voluit etiam pœnitētiā esse
fructuosam. Ideo hic pœnitētia fructuosa est, quia
potest hic homo deposita nequitia benè viuere, &
mutata voluntate, merita operāq; mutare, & ea
gere